

Eitt «forferdilig pakk»

Meira bleiv ekki tosa um politikk ella javnaðarpolitikk á Glyvrum, men Jóannes minnst væl aftur á tíðina, tá javnaðarmenn royndu at koma sær upp í politikk:

— Tað bleiv tosað nógv um sosialistarnar. Tað var eitt gruðligt «pakk», søgdu sambandsmenninir. Eitt «forferdilig pakk». Teri vildu bara alt ilt. Og hesi gomlu fólkin tey trúðu upp á hetta her, at sosialisman vildi forkoma ti heila, so nú fór ikki at verða livandi longur. Ja, tey sótu og grótu yvir sosialistarnar, so ringir teir vóru. So galið var tað.

— Tað var ræðuligt, tað gekk fyri seg, og sum teir fóru við sosialistunum.

— Tann fyrsti sum var uppstillaður her, var Jóannes á Bakkanum úr Vestmanna. Eg minnst, at hann var komin oman higar at agitera. Hann hevði ein Sosial við sær. Hann var ikki væl inni í at agitera, men læs so nakað úr Sosialinum. Ein sjálfstýrismaður, sum har var, skuldi taka hann við nesi, men ikki veit eg, tað kom ikki nakað spennandi burtur úr tí. Tað var ein meira hómugur fundur.

Seinri hevur Jóannes sjálvur verið valevni í Norðstreymoy. Fyrstu ferðina í 1936.

— Men tað hevur natúrligvis staðið í botni hjá mær og øðrum sum hava roynt. Vit eru ikki komnir so langt upp, at vit hava kunna fingið ein mann. Nei, tað hevur ikki borið til. Men atkvøðurnar eru so komnar til góðar onkra aðrastaðir.

— Hvussu nógv kom burtur úr fyrstu ferð í Norðstreymoy?

— Tað var lítið. Eg haldi tað mátti liggja um einar 30 atkvøður. Men einaferð í 60-unum, tá fingi vit rætuliga nógv atkvøður í Norðstreymoy, men ta ferðina sveik Vestmanna. Nei, her norðan fyrí hevur verið fátækligt við javnaðarfólki. Sjálvur fekk eg ta ferðina einar 100 atkvøður.

Ringt at sleppa við skipi

— Eg minnst, at tú einaferð segði, at tað var ikki so lætt at sleppa við skipi? aftan á tú hevði sagt teg vera javnaðarmann?

— Tíverri, ikki bara eg var fyrí tí óhappinum, men fleiri. Tað varð roynt at kvalað okkum javnaðarmenn og ikki lata

okkum fáa arbeiði. Tað var serliga undir krígunum. Vit blivu illa viðfarnir og summir vóru næstan við at missa mótið, men eg helt á alla tíðina allikavæl. Eg gav meg ikki fyrí tí. Tað vóru sikkurt fleiri sum góvu skarvin yvir.

— Nei, ikki var lætt at sleppa við skipi og so var eg so óheppin at fáa iskias — tað var í 42 — so tá var illa státt.

— Men so ein dagin liggur Stakksáfossur inni fyrí Langasandi. Teir hava fiska sjálvir upp í fult skip. Menning Geyti var skipari, men hann hevði fingið løst í beinið og var ikki maður fyrí at fara niður við skipinum. Teir høvdu roynt at fingið onkran at fara niður við, men ongan fingið, og komu so til mín. Eg segði sum var, at eg var illa fyrí av iskias, men vildi gjarna sleppa upp í part, so eg fór niður við Stakksáfossi sum skipari. Vit seldu heilt væl. Eg haldi, at eg var einar trýggjar túrar niðri við honum.

Keyptu skip

— Men so tóku vit okkum fleiri kollfirðingar — saman við AT á Tvøroyri og keyptu eitt skip fyrí at koma á sjógvn aftur. Vit keyptu Brimnes fyrí at

sleppa til skips aftur. Sjálvur var eg við Brimnes í eini try ár og kundi halda «sulten frá doren», sum danir siga.

— Vit vóru ikki av teimum grovastu, men vit fingi nokk so nógv burtur úr tí. Eg minnst, at eg lovaði Súsannu, at hon skuldi fáa eina vaskigrýtu, um eg tjenti 2600 kr. ein túr. Tað eydnaðist. Súsanna fekk vaskigrýtuna. Tað var eitt hent ting at fáa hana.

Jóannes sat í 12 fylgjandi ár í sóknarstýrinum — frá 30-unum upp í 40-árin.

— Tað var eitt hundaliv at vera í kommunalinum tá. Tað vóru eingir pengar tá og tú bleiv úteildur — tað var tað heila. Vit kundu onkuntið koma upp á einar 500 kr. í kassapeningi. Tað var áttikið at kunna fáa tað.

— Men tá tíðina keyptu vit kortini Langasand — brúgv og hús — frá donskum petroleumss felagi. Hetta gjørdi vit fyrí at gera nakað — fyrí ikki at vera púra eidasörir. Eftirhondini gjørdi vit nýggja brúgv og pláss at leggja á.

— Nei, pengarnir vóru ikki nógvir. Jóannes greiðir frá, at tað eina árið kom figgarætlanin upp á sjei tusund kr.

— Hetta skuldu vit føða

kommununa við og tað sum hon skuldi betala. Hygg nú — nú er tað líka nógvur milliónir. Jarðamóðurin fekk nakað, onkur ábót og so hevði kommunan helst okkurt lán í sparikassanum, so einki annað kundi gerast. Men seinri bygdu vit so ta næstu brúna og eitt lítið pakkhús. Nei, tað var eitt grúðligt baks í kommunalinum og man bleiv so húðskeldaður altíð, sigur Jóannes.

Jóannes fylgir væl við í gongdini í samfelagnum. Tað er ikki so langt síðan, hann hevði eina grein í Sosialinum um agn og agngoymslu og mælti til at byggja eina frystigoymslu í Kollafirði. Í dag fegnast hann um tær størætlanir, sum eru í umbúna í Kollafirði.

— Tað er óalmindiliga illa avstaðfarið, at menn ikki skulu hava fingið eina ordiliga agngoymslu í landinum. Nú visti tað seg seinasta ár, at vit fingi nógvan høguslokk við Foroyar. Men vit kundu ikki goyma hann. Og seldu hann burtur. Høguslokkurin vardi ikki meira enn eina korti tíð, so mátti agn forast innaftur. Og hann hevur kostað upp í 10 kr., í staðin fyrí at útróðarmenn fingi hann fyrí einar 5 kr. Og nógv

meira høguslokkur kundi verið fiskaður.

— Vit, sum hava livað henda aldurin, hava livað hungurstíðina, og vit livdu okkum inn í hesa gulltíðina — tibetur. Nú hava øll tað gott, men tað var tann tíð, tá nógv høvdu tað ringt — tey høvdu einki at liva av. Menninir fóru til skips, men kom hóttafall á skipið, ja, so var einki at gera. Tú bleiv blakaður í land aftur. Og eingin hjálp var at fáa. Heldur eingin minstalon var, um fiskarið mislukkaðist. Men tibetur fingi vit eina minstalon og kemur onkur illa fyrí í dag, so er stuðul at fáa.

— Eg minnst einaferð, eg tosaði við Johan Hendrik Rubeksen, sála, í Havn — vit plagdu altíð at tosa saman, tá vit møttust — tað var niðri í gamla skúlagarðinum. Vit tosaðu eitt sindur um politikk. Hann var heitur javnaðarmaður. So skiltust vit.

Seinri mótti eg honum aftur. — Tú, Johan Hendrik, kom higar.

— Ja, hvat sigur tú nú, sigur hann.

— Eg skal siga tær tað, sigi eg, tað er ikki so nógv ár síðan vit lógu eini 50–60 ár aftan fyrí norðurlond í útvíkingi,

Jóannes og kona hansara, Súsanna, sum fylti 87 fyrr í ár. Í krókinum norðan fyrí húsini hava tey notið vesturskinið manga góðveðurslotuna í ár

politikk og í mentan í heilatakið. Og nú ikki eftir so nógvum árum standa vit á mál við hini norðurlondini, sigi eg.

Hanni smekkar nakað í knæið og sigur: — Tú hevur allan rættin í hasum har, eg havi ikki tonkt yvir hatta, vit eru komnir púra upp á fót nú.

Vit ynskja Jóannesi hjartaliga tillukku við teimum 80 árunum.